

ผลการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่
ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย
OUTCOME OF STORY TELLING ACTIVITY MANAGEMENT OF BIG
BOOKS ON CREATIVITY OF EARLY CHILDHOOD STUDENTS

¹พิชญ ฌ พัทลุง, ²นันทชนนภพ ปาลินทร, ³วิชัญ ไทยแท้ และ ⁴ดวงฤทัย คำพะรัก

¹Pichan Na Phatthalung, ²Nontachanonpaphop Palintorn,

³Wichan Thaitae and ⁴Daungruthai Kamparak

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย

Ratchathani University, Thailand.

¹kun_pichan@windowslive.com

Received September 10,2022; Revised November 2, 2022; Accepted December 26,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านอุมจาน อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ จำนวน 32 แผน และแบบสังเกตความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t กรณีกุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Sample) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านความริเริ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ พบว่า

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

² อาจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

³ อาจารย์ ดร. รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครอุบลราชธานี

⁴ ครู, โรงเรียนบ้านเด็กวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่, ความคิดริเริ่ม, เด็กปฐมวัย

Abstract

This research aimed to study and compare creativity of early childhood who experienced story telling activity management of big books, before and after implementing the activities. The sample consisted of 28 second year kindergarten students whose ages were between 4-5 and studied in the second semester of Academic Year 2563 B.E. in Banumjan School, Amphoe Prachaksinlapakhom, Udon Thani Province, under the jurisdiction of Udon Thani Primary Educational Service Area Office 2. The research tools were 32 Story Telling Activity Management of Big Book plans and an evaluation form of 10 items on creativity of early childhood students with the IOC value of 1.00 in all items. The statistics included mean, standard deviation, and t-test Dependent Sample. The research findings were as follows: 1) The creativity of early childhood students who experienced the story telling activity management of big books was continuously developed at a high level. 2) The comparison of creativity of early childhood students before and after the implementation of story telling activity management was statistically different at .01 level of significance.

Keywords : Story Telling in a Big Book, Creativity, Early Childhood Student

บทนำ

ความคิดริเริ่ม เป็นส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของคนที่ มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต กล่าวคือ ความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้าน อารมณ์และสติปัญญาของเด็ก เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับทักษะการคิด และการ สื่อสารความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่น ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ ความคิดจินตนาการได้อย่างกว้างไกล คิดได้หลายแง่มุม หลายทิศทาง มีปริมาณที่มากและสามารถ เชื่อมโยงนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งต่างๆ ที่แปลกใหม่ มีจินตนาการและไม่ลอกเลียนแบบงาน ของใคร ดังที่ กิลฟอร์ด (Guilford. 1967, pp. 145-151) กล่าวว่า ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่ม

อาจเกิดจากการคิดจากเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิด ความคิดริเริ่มอาจเป็นการนำเอาความคิดเก่ามาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับซึ่งอาจเป็นความคิดครั้งแรกที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะมีผู้อื่นคิดไว้ก่อนแล้วก็ตาม ไวส์เบิร์ก และสปริงเกอร์ (Wiesberg & Springer, 1961, อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559, หน้า 37) ศึกษาลักษณะพฤติกรรมพบว่า คนที่มีความคิดริเริ่มสูง จะมีความรู้สึกดีเกี่ยวกับตนเอง มักเป็นคนที่ระลึกลึถึงสิ่งต่างๆ ได้ง่าย เป็นคนมีอารมณ์ขัน มีความเป็นอิสระ มีความรู้สึกลึกซึ้ง ช่างสังเกต มีความคิดแปลกใหม่ ชอบการผจญภัย เสี่ยง ชอบทดลอง มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น กระจายใคร่รู้อยู่เสมอ ไม่ยอมคอยตามความคิดของคนอื่นๆ อย่างง่าย

การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นในเรื่องของการคิด การปลูกฝังให้เด็กรู้จักคิดผ่านการเล่าเรื่องราวต่างๆ มากมาย ทั้งที่เป็นเรื่องจริงและเป็นเรื่องในจินตนาการที่เกินความเป็นจริง แต่เรื่องราวในหนังสือเล่มใหญ่ก็สามารถสร้างให้เป็นจริง และตอบสนองความต้องการทางจิตใจ และความรู้สึกของเด็กได้ เด็กจะระลึกลึถึงพฤติกรรมตัวละคร ครูกระตุ้นให้เด็กแสดงการสื่อสารผ่านกระบวนการคิดตลอดเวลา เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่ากับเด็ก ทำให้ผู้เล่าเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ขณะที่เด็กเล่าจะคิดจินตนาการเข้าใจซึมซับ รับรู้ แยกแยะ ในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง จากการศึกษาผลการวิจัยของ วรเกียรติ ทองไทย (2553, หน้า 64-71) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ พบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมเด็กมีความคิดริเริ่มสูงขึ้นและผลการวิจัยสรุป สกฤติ (2561, หน้า 79-84) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน พบว่า ความสามารถด้านความคิดริเริ่ม นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าที่กำหนด ส่วนจันทิมา นิสภาและชลธิศ สมานทิโต (2560, หน้า 1) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ผ่านการเล่านิทานไม่จบเรื่อง เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนความคิดริเริ่ม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพศ วัย ความต้องการและความสนใจ อันจะนำไปสู่ผลระยะยาวต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตในอนาคต

จากผลการสำรวจของกรมสุขภาพจิต ได้ทำการสำรวจระดับสติปัญญาเด็กไทย พบว่า สถานการณ์ปัญหาในระดับสติปัญญาเด็กไทย IQ ยังเป็นเรื่องที่น่าห่วงและจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จากผลการสำรวจระดับสติปัญญาล่าสุดในปี พ.ศ. 2554 พบว่า เด็กไทยมีค่าเฉลี่ย IQ เท่ากับ 98.59 (ค่าเฉลี่ยปกติ 90-109) ซึ่งถือว่าเป็นค่าระดับสติปัญญาที่อยู่ในเกณฑ์ปกติแต่ค่อนข้างต่ำ และคะแนนการสอบประเมินผลนักเรียนนานาชาติในปี 2555 พบว่า เด็กไทยมีทักษะทางด้านการคิด และการใช้ภาษา อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (สถาบันราชานุกูล, 2557, หน้า ก) สรุปได้ว่า เด็กไทยควรได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาสมวัยอย่างเร่งด่วน และจากรายงาน

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน (สมศ.) รอบที่ 3 (2554-2558) ในบทสรุปของผู้บริหาร ผลการประเมินคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 1 ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา พบว่า จุดที่ควรพัฒนา คือ เด็กบางส่วนขาดการพัฒนาด้านสติปัญญา มีข้อเสนอแนะคือ เด็กควรได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาสมวัย โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่น หุ่น เล่นประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ เริ่มกิจกรรมประจำวันหรือกิจกรรมเกมการศึกษา จัดหาสื่อสิ่งพิมพ์และหนังสือนิทานเพิ่มเติม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2556, หน้า 3) แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านอุมจาน ควรได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาที่สมวัยอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงขึ้นตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

จากสภาพปัญหาและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่ม จึงได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ด้วยมีความเชื่อว่า การเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่ จะทำให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม กล่าวคือ สามารถคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และคาดหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงขึ้น หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่ และเป็นแนวทางแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมและเทคนิคที่ส่งเสริมทักษะการคิดได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่นประกอบหนังสือเล่มใหญ่ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสามพาดอุมจาน อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2 จำนวน 7 ห้อง รวมทั้งสิ้น 97 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านอู่จาน อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 28 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) หน่วยเด็กดีทำได้ เรื่อง ลูกปลาจอมขยัน 2) หน่วยหนูเป็นคนเก่ง เรื่อง หนูน้อยหมวกแดง 3) หน่วยชุมชนที่น่าอยู่ เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ 4) หน่วยสัตว์น่ารัก เรื่อง กระต่ายกับเต่า 5) หน่วยบ้านแสนสุข เรื่อง ลูกหมูสามตัว 6) หน่วยดวงดาว เรื่อง ดาวลูกไก่ 7) หน่วยบ้านของฉัน เรื่อง บ้านแสนสุขของฉัน 8) หน่วยผีเสื้อแสนสวย เรื่อง เจ้าหมื่นน้อยกับผีเสื้อ หน่วยงานละ 4 แผน รวมทั้งสิ้น 32 แผน

2.2 แบบสังเกตความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ดำเนินการสร้างแบบสังเกตความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 “วาดเสริม เติมแต่ง” ชุดที่ 2 “เติมภาพให้สมบูรณ์” ชุดที่ 3 “เติมแต่งเส้นโค้ง” และชุดที่ 4 “เติมแต่งเส้นตรง” นำแบบสังเกตความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objectives Congruence : IOC) ผลปรากฏว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ร้อยละ (Percentage) และสถิติ t กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Sample) เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ จากแบบสังเกตความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่

ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย	K	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รวม	30	17.14	1.21	พอใช้	24.29	1.54	ดี

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 17.14, S.D.=1.21$) หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 24.29, S.D.=1.54$) แสดงให้เห็นว่า ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย หลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยของคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยการทดสอบสมมติฐานค่าที แบบ Dependent Sample สรุปรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่

ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย	K	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
รวม	30	17.14	1.21	24.29	1.54	16.175**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับพอใช้ หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้คำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ในการจัดกิจกรรมมีการกำหนดวิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ และการประเมินผลที่ชัดเจน เน้นกระบวนการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของเด็กปฐมวัย ใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นให้เด็กคิดเอง ในขณะเดียวกันก็ฝึกให้เด็กใช้คำถามเพื่อแสวงหาคำตอบด้วย ทั้งการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งและประสบการณ์ให้ผู้อื่นรับรู้ทางวาจา การที่ครูเล่าเรื่องให้เด็กฟัง หรือการที่เด็กมีโอกาสนำเรื่อง เป็นการช่วยให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของการใช้ภาษา ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก และทำให้รู้สึกผ่อนคลายมีสมาธิ เกิดการเรียนรู้ สนุกสนาน ทั้งยังส่งเสริมทักษะทางด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกอย่างอิสระ คิดแปลกใหม่ น่าสนใจ คิดแตกต่างจากผู้อื่น คิดประยุกต์ เด็กจะได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง และการพูด สร้างจินตนาการแก่เด็ก ฝึกสมาธิให้เด็กรู้จักจดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟัง เด็กใช้ประสบการณ์เดิมมาพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ได้โดยผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ แล้วสามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานได้แปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น ประยุกต์เป็นรูปแบบที่แปลกใหม่แตกต่างจากเดิม เมื่อเด็กได้ฟังนิทาน ได้เล่าเรื่อง ได้สร้างผลงาน เด็กเข้าใจในบทบาทของตัวละคร และสามารถเรียนรู้ได้ว่าการกระทำของตัวละครนั้นดีหรือไม่ดี และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ สอดคล้องกับ บรู๊ค (Burke. 1994. p. 23) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นที่ยอมรับในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นการสื่อสารเรื่องราวที่สนุกสนานเหมาะกับเด็ก เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้เด็กมีจินตนาการมากยิ่งขึ้น เรื่องราวของนิทานช่วยให้เด็กเห็นสิ่งที่เบ้นรูปธรรมและนามธรรมได้ง่ายที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของหลายท่าน เช่น วรเกียรติ ทองไทย (2553, หน้า 64-71) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ พบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมเด็กมีความคิดริเริ่มสูงขึ้น และผลการวิจัย สุพัฒน์ สกุลดี (2561 :79-84) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน พบว่า ความสามารถด้านความคิดริเริ่ม นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าที่กำหนด ส่วนผลการวิจัยของ จันทิมา นิสภา และชลธิส สมานิต (2560, หน้า 1) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ผ่านการเล่า

นิทานไม่จบเรื่อง เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนความคิดริเริ่ม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. เปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัย หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมมีความคิดริเริ่มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ เด็กได้ลงมือกระทำกิจกรรมการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ด้วยตัวเอง ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครู การอ่านร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก การซ้ำ ย้ำทวนเรื่องราว ทำให้เด็กฝึกทักษะการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปรับตัว ประกอบกับเด็กรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการวางแผนอย่างมีลำดับขั้นตอน ส่งผลให้เด็กเกิดความสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน สังเกตจากรอยยิ้ม ความรู้สึก ความคิดและความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม เด็กสามารถใช้ความคิดจินตนาการได้อย่างกว้างไกล คิดได้หลายแง่มุม หลายทิศทาง มีปริมาณที่มาก และสามารถเชื่อมโยงนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งต่างๆ ที่แปลกใหม่ มีจินตนาการ และไม่ลอกเลียนแบบงานของใคร โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้เด็กต้องการความช่วยเหลือ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ ส่งผลให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เปลี่ยนจากเดิมที่เรียนรู้แบบท่องจำเป็นแบบลงมือกระทำ โดยเด็กได้ฝึกคิด ออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ทำให้เด็กได้ฝึกคิด มีความสามารถที่หลากหลาย แตกต่างจากคนอื่น มีความคิดที่แปลกใหม่ โดดเด่น และเกิดเป็นความสนุกสนานในการทำกิจกรรมร่วมกัน สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยของ ทอร์เรนซ์ (Torrance, 1964, p. 32) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เด็กช่วงอายุ 4 - 6 ปี เด็กวัยนี้มีจินตนาการดี เริ่มเรียนรู้ถึงทักษะในการวางแผนการเล่นเรียนรู้ถึงหน้าที่ของผู้ใหญ่ โดยผ่านการเล่นสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์เข้าด้วยกัน แม้ว่ายังไม่เข้าใจเหตุผลเริ่มรับรู้ถึงอารมณ์ของผู้อื่น และเริ่มคิดได้ว่าการกระทำของตนเองจะทำให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร ผู้ใหญ่ควรนำความคิดของเด็กมาใช้ประโยชน์บ้างแม้ว่าจะไม่ดีเท่าของผู้ใหญ่ ควรยอมให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและคอยให้คำแนะนำ ควรตอบคำถามของเด็กหรือร่วมรับรู้ในสิ่งที่เด็กคิด เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ควรส่งเสริมการคิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของหลายท่าน เช่น ผลการวิจัยของ ชลธิชา ชิวปรีชา (2554, หน้า 61) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรม โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยของ เพ็ญจันทร์ บุพศิริ (2560, หน้า 52-53) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมกรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กปฐมวัยระหว่างได้รับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่แต่ละสัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนได้รับกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิจัยของ สาวีภาพร

แสนศึก (2560, หน้า 62-64) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออสูงขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับพอใช้ หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมเด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดี เปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ โดยรวมหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา นิสมหาและชลธิชา สมหาโต. (2560). การใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ผ่านการเล่านิทานไม่จบเรื่องเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย. วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ที่มา : <http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/2038.ru> สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563.
- ชลธิชา ชิวปริษา. (2554). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภาพร คำโพธิ์. (2558). การใช้หนังสือเล่มใหญ่สองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านของเด็กปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัสนีย์ ไตรภู. (2557). การพัฒนาพฤติกรรมกลิ้งล้อของเด็กปฐมวัยโดยการจัดทำหนังสือเล่มใหญ่ โรงเรียนอนุบาลสมศกุลนา กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เพ็ญจันทร์ บุพศิริ. (2560). การพัฒนาพฤติกรรมความรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ โรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วนิดา ฉิมมาลี. (2556). การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเล่านิทานด้วยหนังสือเล่มใหญ่เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพนมดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศุรินทร์ เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

- วรเกียรติ ทองไทย. (2553). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันราชานุกูล. (2557). *การเตรียมความพร้อมทักษะพื้นฐานด้านการอ่านในเด็กปฐมวัย (Pre-reading skills)*. :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สวีกาพร แสนศึก. (2560). *ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2559). *การคิดเชิงสร้างสรรค์ หนังสือเล็กทรอนิกส์*. <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb13.pdf>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน (สมศ.) รอบที่ 3 (2554-2558) .บทสรุปของผู้บริหาร*. โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสามพาดอุ้มจาน อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.
- สุพัฒน์ สกุลดี. (2561). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล 1 โดยผ่านการเล่านิทาน*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อ้อมใจ วนาศิริ. (2556). *การใช้หนังสือนิทานเล่มใหญ่เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Burke, W. Warner. (1994). *Organizational development : A process of hearing changing* (2nd ed.). Massachusetts : Addison – Wesky.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Torrance, E. P. (1962). *Education and the creative potential*. Minneapolis: The Lund Press.
- _____. (1964). *Education and creativity In creativity : Progress and potential*. New York: McGraw-Hill.

